

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII kl. III liceum i technikum

Został opracowany na podstawie „Programu Nauczania Religii Rzymskokatolickiej w Przedszkolach i Szkołach” zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski w Białymstoku z dnia 9 czerwca 2010 r.

Przedmiotowy System Oceniania z religii jest zgodny z Rozporządzeniem MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych oraz ze zmianami dokonanyymi w tym rozporządzeniu z dnia 13 lipca 2007 r.

Najważniejsze elementy przedmiotowego systemu oceniania z religii:

1. Cele.
2. Zasady.
3. Obszary podlegające ocenie z religii w klasie drugiej.
4. Wymagania programowe i kryteria oceniania.
5. Poprawa oceny.
6. Przewidywane osiągnięcia uczniów.

ad. 1. Cele:

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Kształtowanie motywacji do uczenia się oraz wspieranie aktywności edukacyjnej ucznia.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju intelektualnego i duchowego.
4. Dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, specjalnych uzdolnieniach ucznia.
5. Wychowanie do odpowiedzialności ucznia, co w konsekwencji ma prowadzić do samokontroli, samooceny i samokształcenia.
6. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za budowanie relacji z Chrystusem i drugim człowiekiem.
7. Uświadczenie, że życie ludzkie jest święte od chwili poczęcia do naturalnej śmierci.
8. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za przekazywanie życia ludzkiego.
9. Gotowość otwarcia się na Boga w modlitwie.
10. Poczucie przynależności, posiadanie własnego miejsca i odczytywanie własnych zdań w społeczności Kościoła, narodzie, rodzinie, grupie szkolnej i koleżeńskiej.

ad. 2. Zasady:

1. Nauczyciel, na początku roku szkolnego, informuje uczniów i rodziców (opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych z religii wynikających z realizowanego programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
2. Uczeń jest zobowiązany do noszenia zeszytu i katechizmu przedmiotowego oraz do systematycznego odrabiania prac domowych.
3. Sprawdziany wiedzy odbywają się minimum raz w semestrze i są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany są obowiązkowe, jeśli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, powinien zaliczyć sprawdzian w terminie późniejszym, uzgodnionym z nauczycielem.
4. W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica (opiekuna) przed lekcją.
5. Zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania i na określonych w nim zasadach uczeń może skorzystać z np. „szczęśliwego numerka” i innych form przyjętych w danej szkole.
6. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Warunkiem jest aktywna obecność na lekcjach lub usprawiedliwiona dłuższa nieobecność.
7. Każda ocena jest jawna i wystawiana według ustalonych kryteriów.

8. O ocenie niedostatecznej śródrocznej czy rocznej uczeń informowany jest ustnie, a jego rodzice (opiekunowie) w formie pisemnej na miesiąc przed radą pedagogiczną klasyfikacyjną. Za pisemne poinformowanie rodzica (opiekuna) odpowiada wychowawca.
9. Na 7 dni przed posiedzeniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej uczniowie są informowani o przewidywanych ocenach śródrocznych lub rocznych.
10. Kryteria odpowiadające poszczególnym śródrocznym i rocznym stopniom szkolnym zgodne są z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.

ad. 3. Obszary podlegające ocenianiu na katechezie w klasie III:

- ❖ Formy ustne:
  - Odpowiedzi ustne
  - Opowiadania odtwórcze i twórcze
  - Prezentacja (referat, prezentacja multimedialna)
- ❖ Formy pisemne:
  - Sprawdziany, testy, kartkówki
  - Zadania domowe
  - Wypracowania (opowiadanie, charakterystyka, list, zaproszenie, telegram)
  - Ćwiczenia wykonane podczas lekcji
- ❖ Formy praktyczne:
  - Realizacja projektów (np. album, gazetka, przedstawienia)
  - Podejmowanie działań wynikających z głównego celu katechezy szkolnej
  - Pomoce dydaktyczne
  - Rozwijanie postawy religijnej (np. udział w przedstawieniach szkolnych o charakterze religijnym, konkursach religijnych, poszerzanie wiadomości o literaturę religijną, korzystanie ze stron internetowych o tematyce religijnej).
  - Aktywność ucznia na lekcji i współpraca w zespole.

Uczeń ma obowiązek:

- Prowadzić zeszyt przedmiotowy.
- Zaliczyć wszystkie sprawdziany i testy.
- W razie nieobecności na sprawdzianie lub teście zaliczyć pracę w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły.
- Poprawić ocenę niedostateczną w ciągu tygodnia od otrzymania wyników sprawdzianu wiedzy.

Dodatkowo uczeń może:

- Za prace typu: projekty, albumy, prezentacje multimedialne uzyskać dodatkowe oceny (od dobrej do celującej po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem).
- Za zajęcie I, II, III miejsca lub wyróżnienia w konkursach religijnych otrzymać ocenę celującą.
- Za bardzo dobre wyniki nauczania, zajęcie najwyższych miejsc lub wyróżnień w konkursach przedmiotowych z Religii (np. Konkurs Biblijny, Olimpiada Teologii Katolickiej) na etapie dekanalnym, diecezjalnym, ogólnopolskim otrzymać ocenę celującą śródroczną lub końcowo roczną.

Katecheta ma obowiązek:

- Powiadomić ucznia o sprawdzianie lub teście na 1 tydzień przed terminem.
- Sprawdzić prace pisemne w ciągu 2 tygodni, w razie potrzeby z wynikami testu zapoznać rodziców w czasie konsultacji lub Dni Otwartych Szkoły.
- Udzielać informacji rodzicom i uczniom na temat prac pisemnych i postępów ucznia.

Nauczyciele dostosowują wymagania do indywidualnych możliwości ucznia, uwzględniając przy tym rodzaj dysfunkcji:

- ❖ W przypadku dysortografii:
  - Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej.
- ❖ W przypadku dysgrafii:
  - Nie ocenia się estetyki pisma w zeszycie przedmiotowym oraz na testach i kartkówkach.

- Uczeń ma prawo przeczytać nauczycielowi treść pracy pisemnej, gdy ten ma trudności z jej odczytaniem.
- Uczeń z głęboką dysgrafią może zaliczyć sprawdzian w formie odpowiedzi ustnej.
- ❖ W przypadku dysleksji:
  - Zachęcanie uczniów do czytania krótkich tekstów.
  - Wydłużanie czasu pracy.
  - Ograniczenie ilości wykonywanych w czasie zajęć ćwiczeń.

Oceny bieżące stanowią o śródrocznej i końcowo rocznej ocenie ucznia. Powiadomianie rodziców o ocenach ich dzieci odbywa się zgodnie z przyjętymi zasadami Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania.

ad. 4. Wymagania programowe i kryteria oceniania:

– Podstawowe:

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie prowadził zeszytu.
- Nie opanował minimum programowego.
- Nie skorzystał z pomocy nauczyciela i kolegów w celu poprawienia oceny.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Opanował konieczne pojęcia religijne.
- Prowadzi zeszyt.
- Przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na postawione pytania.
- Prezentuje minimalny poziom postawy i umiejętności.
- Wykonuje jedynie część wyznaczonej pracy.
- Czasem angażuje się w pracę grupy.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Przychodzi przygotowany do zajęć.
- Prowadzi zeszyt.
- Opanował łatwe, całkowicie niezbędne wiadomości, umiejętności.
- Udziela odpowiedzi na pytania nauczyciela.
- Czasem angażuje się w pracę grupy.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Prowadzi zeszyt, odrabia zadania domowe.
- Samodzielnie udziela odpowiedzi (nie wyczerpuje poruszonego zagadnienia).
- Angażuje się w daną jednostkę lekcyjną.
- Opanował materiał programowy z religii.
- Konsekwentnie wykonuje zadaną pracę, stara się być aktywnym na lekcji.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Prowadzi zeszyt i odrabia zadania domowe.
- Prezentuje wiedzę, wypowiadając się swobodnie i wyczerpująco.
- W poruszanych tematach dostrzega związki między faktami, potrafi wyciągnąć wnioski, dokonać całościowej oceny poruszanego zagadnienia.
- Odznacza się dużą aktywnością na katechezie.
- Umie współpracować w grupie.

– Szczegółowe wymagania programowe i kryteria oceniania dla klasy trzeciej :

Na ocenę celującą uczeń:

- Opanował materiał przewidziany programem w stopniu bardzo dobrym;
- Biegłe posługuje się zdobytą wiedzą;
- Uzupełnia zdobytą na lekcjach wiedzę przez lekturę literatury religijnej;
- Uczestniczy w organizowanych konkursach, zajął wysokie miejsce w konkursie na temat życia świętej Gianny Beretty Molla;
- Wykonał dodatkowe prace np. album, prezentacje multimedialną;
- Jest wzorem i przykładem dla innych uczniów;
- W życiu codziennym kieruje się dobrem własnym i drugiego człowieka.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Potrafi wyjaśnić, na czym polega istota wiary;
- Charakteryzuje i porównuje poszczególne rodzaje powołania na przykładach z Pisma Świętego i codziennego życia;
- Omawia i porównuje rolę i zadania kapłana oraz zakonnika w Kościele;
- Wyjaśnia na czym polega rozwój człowieka na płaszczyznach: duchowej, intelektualnej, fizycznej;
- Na podstawie Kodeksu Prawa Kanonicznego oraz fragmentów Pisma Świętego omawia cechy, cele i sens sakramentu małżeństwa;
- Opisuje przeszkody do zawarcia związku małżeńskiego oraz wady zgody małżeńskiej;
- Na przykładzie wybranych świętych małżeństw: Maryja i Józef, Luigi i Maria Beltrame Quattrocchi, wyjaśnia na czym polega świętość w małżeństwie;
- Opisuje różnice między NPR a antykoncepcją;
- Przedstawia stanowisko Kościoła wobec metody *in vitro*, naprotechnologii, antykoncepcji;
- Na podstawie Adhortacji Apostolskiej *Familiaris consortio* wyjaśnia zadania rodziny chrześcijańskiej, wskazuje na zagrożenia dla współczesnej rodziny;
- Wyjaśnia, dlaczego uzależnienia stanowią zagrożenie dla wolności człowieka oraz jak im przeciwdziałać;
- Opisuje dlaczego aborcja, eutanazja i eksperymenty genetyczne są wykroczeniem przeciw przykazaniu „Nie zabijaj”;
- Przedstawia stanowisko Kościoła oraz wyjaśnia, czym jest: klonowanie, eksperymenty genetyczne, eutanazja, kara śmierci, uprawniona obrona;
- Charakteryzuje zadania Kościoła we współczesnym świecie na podstawie nauczania św. Jana Pawła II;
- Wymienia formy prześladowania chrześcijan w XX i XXI wieku;
- Opisuje rolę Prymasa Tysiąclecia w Polskim Kościele;
- Wyjaśnia nauczanie papieża Benedykta XVI dotyczące: miłości chrześcijańskiej oraz integralnego rozwoju ludzkiego w miłości i prawdzie;
- Rozumie, co oznacza określenie „Rodzina domowym Kościołem” oraz konieczność szacunku należnego ludziom starszym;
- Charakteryzuje podstawowe obowiązki człowieka wobec wiary;
- Przedstawia rolę pielgrzymowania w życiu człowieka wierzącego, oraz św. Jana Pawła II jako Papieża Pielgrzyma;
- Potrafi wymienić najważniejsze wydarzenie z życia świętej Gianny Beretty Molla i świętej Kingi;
- Stara się o świadome przeżywanie gestów, słów i postaw religijnych wynikających z obchodów roku liturgicznego;
- Troszczy się o osobistą dojrzałość;
- Zna podstawowe zagadnienia z „Małego Katechizmu”;
- Posiada uzupełniony zeszyt.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Potrafi wyjaśnić, na czym polega istota wiary;
- Omawia rodzaje powołań: powołanie do życia rodzinnego, kapłańskiego, w samotności;
- Potrafi wyjaśnić istotę ślubu: posłuszeństwa, czystości, ubóstwa;
- Charakteryzuje terminy: narzeczeństwo, konkubinat, związek małżeński cywilny, związek małżeński sakramentalny, małżeństwo konkordatowe,
- Umie wyjaśnić pojęcia: węzeł małżeński, separacja, rozwód, orzeczenie nieważności małżeństwa, przeszkody do zawarcia związku małżeńskiego oraz wady zgody małżeńskiej ;
- Przedstawia, jakie są zadania dobrego ojca i dobrej matki;
- Charakteryzuje nauczanie kościoła nt. *in vitro*, adopcji, naprotechnologii, antykoncepcji;
- Wyjaśnia metody NPR;

- Zna etapy rozwoju dziecka w okresie prenatalnym, wie, czym jest aborcja oraz syndrom postaborecyjny;
- Umie wyjaśnić pojęcia: badania prenatalne, eliminowanie chorób dziedzicznych, transplantologia;
- Zna konsekwencje fizjologiczne i psychospołeczne narkomanii, alkoholizmu, nikotynizmu, pornografii;
- Definiuje, czym były systemy totalitarne;
- Zna życiorys ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego;
- Podaje przykłady celebracji rodzinnych;
- Omawia znaczenie Roku Jubileuszowego oraz wyjaśnia najważniejsze elementy nauczania papieża Benedykta XVI;
- Zna swoje obowiązki wynikające z życia wiarą;
- Potrafi wymienić najważniejsze wydarzenie z życia L. i M. Beltrame Quattrocchi, św. Gianni Beretta Molla i św. Kingi;
- Stara się o świadome przeżywanie gestów, słów i postaw religijnych wynikających z obchodów roku liturgicznego;
- Troszczy się o osobistą dojrzałość;
- Zna podstawowe zagadnienia z „Małego Katechizmu”;
- Posiada uzupełniony zeszyt.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Potrafi wyjaśnić istotę ślubu: posłuszeństwa, czystości, ubóstwa;
- Wyjaśnia różnice między kobietą a mężczyzną oraz zna zadania wynikające z ludzkiej płciowości;
- Potrafi podać różnice pomiędzy: konkubinatem, związkiem małżeńskim cywilnym, związkiem małżeńskim sakramentalnym;
- Opisuje cechy, cele i przymioty sakramentu małżeństwa;
- Zna przeszkody do zawarcia związku małżeńskiego i wady zgody małżeńskiej;
- Wyjaśnia, co to znaczy być dobrym ojcem, dobrą matką;
- Zna metody NPR oraz wyjaśnia terminy metoda in vitro, naprotechnologia, antykoncepcja;
- Wymienia rodzaje i warunki adopcji;
- Omawia etapy rozwoju dziecka w okresie prenatalnym, zna zagrożenia płynące z manipulacji genetycznych;
- Rozróżnia metody dokonywania aborcji, wie, co stanowi alternatywę dla aborcji;
- Wie czym jest uzależnienie i gdzie szukać pomocy w sytuacji uzależnienia;
- Potrafi wyjaśnić, czym był komunizm, faszyzm, marksizm, stalinizm
- Wie kim był ks. Kard. Stefan Wyszyński;
- Wymienia i wyjaśnia treść Przykazania Miłości, rozumie, dlaczego należy szanować ludzi starszych;
- Opisuje Jasną Górę jako miejsce spotkania z Matką Zbawiciela;
- Potrafi wymienić najważniejsze wydarzenie z życia świętej Gianni Beretta Molla;
- Stara się o świadome przeżywanie gestów, słów i postaw religijnych wynikających z obchodów roku liturgicznego;
- Troszczy się o osobistą dojrzałość;
- Zna podstawowe zagadnienia z „Małego Katechizmu” ;
- Posiada uzupełniony zeszyt.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Wie, jaką rolę i zadania ma kapłan oraz zakonnik w Kościele;
- Wyjaśnia, czym jest jedność i nierozzerwalność sakramentu małżeństwa oraz wymienia dokumenty niezbędne do zawarcia sakramentu małżeństwa;
- Zna treść przysięgi małżeńskiej, przeszkody do zawarcia związku małżeńskiego oraz wady zgody małżeńskiej;

- Podaje cechy dobrych rodziców;
- Opisuje, czym jest ciąża i wymienia najważniejsze etapy rozwoju dziecka w okresie prenatalnym oraz wyjaśnia pojęcia aborcja, eutanazja, klonowanie;
- Wie, czym jest uzależnienie i gdzie szukać pomocy w sytuacji uzależnienia;
- Potrafi wyjaśnić, czym był komunizm, faszyzm, marksizm, stalinizm,
- Wie kim był ks. Kard. Stefan Wyszyński;
- Potrafi wymienić najważniejsze wydarzenie z życia świętej Gianny Beretty Molla;
- Wie, co to jest Adwent, Boże Narodzenie, Wielki Post, Wielkanoc;
- Stara się o świadome przeżywanie gestów, słów i postaw religijnych;
- Troszczy się o osobistą dojrzałość;
- Zna Dekalog i Credo;
- Posiada uzupełniony zeszyt;

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą

ad. 5. Poprawa oceny:

- W przypadku otrzymania ze sprawdzianu oceny niedostatecznej uczeń ma prawo do jednorazowej jej poprawy, przy czym w dzienniku zachowane są dwie oceny.
- W przypadku otrzymania z odpowiedzi ustnej lub kartkówki oceny niedostatecznej uczeń ma prawo do jej poprawienia w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

ad. 6. Przewidywane osiągnięcia uczniów:

- Poznanie Chrystusa i Jego nauki;
- Opanowanie wiedzy i umiejętności określonych w programie nauczania katechezy na poszczególnych poziomach zgodnie z systemem oceniania;
- Umiejętność odczytania przesłania poznanych fragmentów biblijnych;
- Znajomość cech, celów i sensu sakramentu małżeństwa;
- Znajomość przeszkód do zawarcia związku małżeńskiego oraz wady zgody małżeńskiej;
- Znajomość nauczania Kościoła nt. rodziny;
- Znajomość nauczania Kościoła dotyczącego godności i świętości życia ludzkiego;
- Znajomość roli i zadań Kościoła we współczesnym świecie;
- Aktywne uczestnictwo w Eucharystii;
- Zastosowanie wskazań prawa Bożego w konkretnych sytuacjach życiowych;
- Umiejętność kształtowania własnego sumienia, osobowości, charakteru w oparciu o prawo Boże;
- Umiejętność rozwiązywania trudnych sytuacji w duchu chrześcijańskim;
- Zdolność do reagowania na niewłaściwe zachowania;
- Odczytywanie własnych zadań we wspólnocie: parafialnej, rodzinnej, kościelnej, koleżeńskej, szkolnej;
- Zaangażowanie w różne formy apostołstwa;
- Umiejętność wyrażania własnych opinii;
- Postawa akceptacji i tolerancji.